

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący sędzia Marek Szcześniak

Protokolant sekr.sądowy Karol Kotoński

Po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2021 r. w Toruniu.

przy udziale -

sprawy z powództwa mał. K. i A. sióstr K. działających przez ojca D. K.

przeciwko A. K. (1)

o podwyższenie alimentów

I. powództwo oddała,

II. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu na rzecz radcy prawnego A. G. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) plus stawka podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej A. K. (1) z urzędu,

III. kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Toruniu.

III RC 604/19

UZASADNIENIE

D. K. działając w imieniu małoletnich K. i A. sióstr K. w dniu 23 sierpnia 2019r. wniósł pozew przeciwko A. K. (1) domagając się podwyższenia alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 6 czerwca 2016r., w sprawie I C 1595/15, z kwoty po 100 zł miesięcznie na rzecz każdej z małoletnich tj. łącznie 200 zł miesięcznie do kwoty po 350 zł miesięcznie na rzecz każdej z małoletnich czyli łącznie po 700 zł miesięcznie, wskazując m.in, iż od czasu ostatniego uregulowania wysokości alimentów minęły 4 lata, a potrzeby córek znacząco wzrosły, starsza córka rozpoczęła naukę w szkole średniej i sam koszt zakupu książek wyniósł ok. 600 zł. Zarobki ojca małoletnich powódek wynoszą ok. 1.634 zł miesięcznie. Koszt utrzymania każdej z małoletnich wynosi przeciętnie ok. 900 zł miesięcznie. (k.3-10)

Pozwana A. K. (1) wniosła o oddalenie powództwa wskazując m.in., iż choruje na schizofrenię paranoidalną, a ponadto jest osobą upośledzoną umysłowo. Utrzymuje się z renty socjalnej w kwocie 940 zł miesięcznie, z czego 200 zł miesięcznie przeznaczają na alimenty dla małoletnich córek, a 200 zł miesięcznie na leki, natomiast pozostałą kwotę przeznaczają na wyżywienie, środki czystości oraz wydatki związane z prądem, ogrzewaniem, telefonem. Mieszka ze swoją matką, która sprawuje nad nią opiekę i która utrzymuje się z emerytury. (k.42-43)

Sąd ustalił następuje

Sąd Okręgowy w Toruniu wyrokiem z dnia 8.06.2016r. w sprawie I C 1595/15 – który uprawomocnił się w dniu 27.06.2016r. – rozwiązał małżeństwo rodziców małoletnich powódek D. K. i A. P.-K.. W wyroku rozwodowym zasądził

do A. P.-K. na rzecz małoletnich K. K. (3) i A. K. (2) alimenty w kwocie po 100 zł miesięcznie, tj. łącznie 200 zł miesięcznie, płatne do dnia 10-tego każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat.

Wówczas mał. K. K. (3), urodzona w dniu (...) i mał. A. K. (2), urodzona w dniu (...), mieszkały z ojcem D. K..

Pozwana nie pracowała, otrzymywała rentę socjalną w wysokości 640 zł miesięcznie.

Ojciec mał. powódek pracował z wynagrodzeniem (...) zł miesięcznie. Ponadto posiadał działalność gospodarczą, z której dochód wynosił (...) zł miesięcznie.

Rodzice małoletnich posiadali orzeczenia o uznaniu ich za osoby o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

(dowód: akta sprawy I C 1595/15 SO w Toruniu k. 2-17, 28, 42, 45-58, 75-78)

Obecnie mał. K. i mał. A. nadal mieszkają z ojcem. Od sierpnia 2016r. mieszka z nimi partnerka D. K., tj. R. C. (1) z córką W.. R. C. (1) otrzymuje zasiłek rodzinny w kwocie po 124 zł miesięcznie dla córki W. oraz alimenty po 450 zł miesięcznie zasądzone od ojca W., tj. R. C. (2). R. C. (1) ma orzeczoną częściową niezdolność do pracy i otrzymuje z tego tytułu rentę w wysokości (...) zł miesięcznie. Czasami dorabia uzyskując wynagrodzenie w wysokości ok. (...) zł miesięcznie. Pobiera na mał. córkę W. świadczenie wychowawcze po (...) zł miesięcznie z programu (...).

Domownicy mają wspólny budżet domowy. Na opłaty związane z mieszkaniem składają się: czynsz i woda – ok. 800 zł miesięcznie, prąd – ok. 200 zł co 2 miesiące, pakiet internet i telewizja – ok. 135 zł miesięcznie, gaz – ok. 1600 zł rocznie.

Ojciec małoletnich ocenia, że miesięczny koszt utrzymania mał. K. wynosi ok. 820 zł. Składają się na niego: mieszkanie i woda – 140 zł, prąd – 20 zł, gaz – 20 zł, telefon – 25 zł, bilet miesięczny (...) 40 zł, korepetycje 40 zł, odzież i obuwie – 150 zł, wyżywienie – 300 zł, chemia i kosmetyki – 50 zł, telewizja i internet – ok. 25 zł, składki klasowe, szkolne – 10 zł.

Natomiast miesięczny koszt utrzymania mał. A. jej ojciec ocenia że wynosi ok. 910 zł. Składają się na niego: mieszkanie i woda – 140 zł, prąd – 20 zł, gaz – 20 zł, telefon – 25 zł, korepetycje 200 zł, odzież i obuwie – 120 zł, wyżywienie – 300 zł, chemia i kosmetyki – 50 zł, telewizja i internet – 25 zł, składki klasowe, szkolne – 10 zł.

Ojciec małoletnich powódek pobiera na obie córki świadczenie wychowawcze po (...) zł miesięcznie z programu (...) oraz kwotę 124 zł miesięcznie na rzecz każdej córki tytułem zasiłku rodzinnego.

D. K. w wieku (...) doznał uszkodzenia słuchu po przejściu zapalenia opon mózgowych. Nie zna języka migowego, czyta z ruchu ust.

Zatrudniony jest w drukarni na stanowisku maszynisty od dnia 01.09.2013r. Od maja 2020r. do października 2020r. jego wynagrodzenie wynosiło ok. (...) zł netto miesięcznie.

Ojciec małoletnich zakończył działalność gospodarczą bo nie uzyskiwał z niej dochodów. Doszło do sprzedaży maszyn używanych w tej działalności gospodarczej i było to przedmiotem sprawy o podział majątku pomiędzy byłymi małżonkami.

D. K. nie jest właścicielem nieruchomości, jest właścicielem samochodu marki P. (...), rok produkcji (...).

Wraz z siostrą odziedziczył po zmarłym ojcu mieszkanie, które zostało sprzedane w 2019r. za 283.000 zł i jemu przypadła połowa tej kwoty. Obecnie z tej kwoty ojcu mał. powódek pozostało ok. 90.000 zł.

(okoliczności bezsporne k. 4-5,10,26,72-73,74,104-105,107,114-163,

218-224)

(dowód: zaświadczenie o zarobkach k.25,103,

- faktury i rachunki k.46-71,164-216 ,117-216,220-222

- zeznania świadka R. C. (1) k.105-106,

- orzeczenie o niepełnosprawności k.217)

A. K. (1) choruje na schizofrenię paranoidalną oraz jest osobą upośledzoną umysłowo, co wiąże się z całkowitą niezdolnością do pracy. Pobiera rentę socjalną w wysokości (...) zł netto miesięcznie.

Od 01.09.2016r. otrzymuje zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności w wysokości: (...) zł miesięcznie za okres od 1.09.2016r. do 31.10.2018r., po (...) zł miesięcznie za okres od 01.11.2018r. do 31.10.2019r., a w kwocie (...) zł za okres od 01.11.2019r.

Pozwana mieszka z matką W. R., która utrzymuje się z emerytury. Po potrąceniach komorniczych W. R. uzyskuje do wypłaty kwotę (...) zł miesięcznie.

A. K. (1) mieszka ze swoją matką w miejscowości (...), w domu na terenie nieruchomości którą matka pozwanej przepisała w darowiźnie na syna M. przebywającego obecnie za granicą.

Wraz z matką A. K. (1) prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Na ich wydatki składają się miesięczne kwoty: alimenty dla mał. K. i A. K. (2) – 200 zł, przejazd po dzieci – 120 zł, leki pozwanej – 150 zł, węgiel – 400 zł, woda – 70 zł, gaz – 50 zł, odpady 36 zł, prąd – 150 zł, telewizja – 20 zł, doładowanie telefonu – 50 zł, leki A. P. W. R. – 150-200 zł, leki W. R. – 100 zł. Podatek od nieruchomości wynosi 200 zł rocznie. Resztę swoich dochodów A. K. (1) i jej matka przeznaczają na żywność, środki czystości, chemię gospodarczą i pozostałe wydatki.

Pozwana poza mał. powódkami nie posiada innych dzieci. Nie jest właścicielką nieruchomości ani samochodu. Nie posiada oszczędności.

(okoliczności bezsporne k.20-23,28-30,42-43,79-80,110-113,235-236)

(dowód: zeznania świadka W. R. k.106-107,

- informacja (...) w R. k. 233-234)

Sąd uważa iż następuje

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków i wyjaśnień stron procesu, które uznano za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie, w odpowiednim zakresie, w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Na podstawie art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte pozwie, pismach procesowych złożonych w sprawie, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły, w odpowiednim zakresie, potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym.

W ocenie Sądu Rejonowego od chwili prawomocnego zakończenia poprzedniej sprawy w przedmiocie alimentów nie doszło do istotnej zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, przez którą rozumieć należy istotną zmianę przesłanek wymienionych w art. 133 § 1 i art. 135 kro określających wysokość alimentów.

Zgodnie z powołanymi przepisami art. 133 § 1 i art. 135 kro kwota alimentów należnych dziecku, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie a nie posiada majątku przynoszącego dochód, zależy od usprawiedliwionych potrzeb dziecka oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości każdego z ich rodziców, albowiem obowiązek alimentacyjny spoczywa w odpowiednich częściach na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnych możliwości finansowych.

Oznacza to, że również pozwana zobowiązana jest ponosić odpowiednią część wszystkich wydatków związanych z utrzymaniem swoich córek w postaci: zakupu żywienia, ubioru, leków, oraz innych wydatków niezbędnych do ich prawidłowego rozwoju i wychowania.

Analiza materiału procesowego zgromadzonego w niniejszej sprawie daje podstawę do stwierdzenia, że od czasu zakończenia poprzedniej sprawy w przedmiocie alimentów doszło do zmian w sytuacji małoletnich dzieci oraz ich rodziców, jednakże całościowa ich ocena prowadzi do konkluzji że brak jest podstaw do podwyższenia alimentów należnych małoletnim powódkom od ich matki.

Zakres możliwości zarobkowych pozwanej wyznaczony jest wysokością pobieranej przez nią renty socjalnej.

Stosownie bowiem do treści art. 4 ustawy z dnia 23.06.2003r. o rencie socjalnej (jt. Dz.U. z 2020r., poz. 1300) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej, która z powodu naruszenia sprawności organizmu jest całkowicie niezdolna do pracy.

Natomiast zakres możliwości zarobkowych ojca małoletnich powódek jest wyższy, gdyż wykonuje on pracę zarobkową i uzyskuje wynagrodzenie w kwocie ok. (...) zł netto miesięcznie.

Również co do zakresu możliwości majątkowych, to sytuacja ojca małoletnich jest znacznie lepsza niż matki małoletnich. Ojciec małoletnich posiada bowiem obecnie ok. 90.000 zł oszczędności.

Ponieważ obowiązek alimentacyjny spoczywa na obojgu rodzicach, stosownie do ich aktualnej sytuacji materialnej, to wydatki powyżej łącznej kwoty 200 zł miesięcznie alimentów powinny być finansowane przez ojca małoletnich – jako drugiego z rodziców małoletnich dzieci.

Należy zaznaczyć, że kwoty ok. 820 zł i ok. 910 zł miesięcznie podawane przez ojca małoletnich oznaczają koszty szacowane – a nie rzeczywiście ponoszone – na utrzymanie małoletnich.

Sytuacja finansowa ojca małoletnich jest lepsza niż status materialny pozwanej. Pozwana choruje na schizofrenię paranoidalną i jest upośledzona umysłowo, w związku z czym jest całkowicie niezdolna do pracy. Prowadzi wspólne gospodarstwo domowe ze swoją matką, która otrzymuje emeryturę wynoszącą, po potrąceniach komorniczych, kwotę (...) zł miesięcznie.

Biorąc pod uwagę, iż pozwana jest niezdolna do pracy, to z otrzymywanej renty socjalnej, musi zaspokoić swoje podstawowe potrzeby takie jak: żywienie, część opłat mieszkaniowych, zakup leków, odzieży, środków czystości i zasądzenie alimentów w kwocie łącznej przewyższającej 200 zł miesięcznie może spowodować popadnięcie pozwanej w niedostatek.

Natomiast w doktrynie prawa rodzinnego i judykaturze sądów wskazuje się, że: „W świetle art. 135 § 1 kro konieczne jest zachowanie "rozsądnej równowagi pomiędzy zaspokajaniem potrzeb uprawnionego a poziomem życia zobowiązanego". Świadczenie alimentów nie może prowadzić do popadnięcia zobowiązanego w niedostatek [tak uchw. SN (PSIC) z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42, uzasadnienie tezy IV; a także m.in. wyr. SA w Krakowie z 21.6.2016 r., I ACa 297/16, Legalis].”

(J. Pawliczak [w:] „Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz”, red. K. Osajda, Warszawa 2017, wydanie w wersji elektronicznej zawarte w Systemie Informacji Prawnej Legalis, komentarz do art. 135, pkt C, ppkt II, teza 30)

Reasumując powyższe, w obecnej sytuacji materialnej pozwanej oraz aktualnym zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich dzieci a także obecnej sytuacji finansowej ojca małoletnich, nie ma podstaw do podwyższenia alimentów należnych małoletnim od ich matki.

Z tych względów, na mocy art. 138 kro, powództwo oddalono jako niezasadne, orzekając jak w punkcie I sentencji.

W doktrynie prawa procesowego wyjaśniono, że „formuła sentencji wyroku o oddaleniu powództwa zawiera w sobie także oddalenie wniosku powoda o zwrot kosztów procesu”. (Antoni Górski i Lech Walentynowicz „Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Ustawa i orzeczenie. Komentarz praktyczny”, Warszawa 2007, str. 180)

O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu rozstrzygnięto na podstawie § 2, § 3, § 4 i § 10 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia z dnia 3 października 2016r. Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (jt. Dz.U. z 2019 r., poz. 68) orzekając jak w punkcie II sentencji.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jt. Dz.U. z 2020r., poz. 755) w związku z art. 98 § 1 kpc, obciążając nimi Skarb Państwa, o czym orzeczono w punkcie III sentencji.